УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
75 років
Служби Народові

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City. N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly: 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVI. Ч. 233. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 20-го ГРУДНЯ 1969 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, DECEMBER 20, 1969 No. 233. VOL. LXXVI.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

П'ятниця, 19 грудня 1969

АСТРОНАВТ ДЖАН Г. ГЛЕНН мусить змагатися за те, щоб могти кандидувати на пост сенатора з Демократичної Партії. Гленн зголосив свою кандидатуру після того, як сенатор демократ Стівен М. Янґ заявив, що не старатиметься про перевибір в 1970-му році Тепер про цей сам пост старатиметься інший демократ мільйонер Говард М. Меценбавм із Клівленду, Огайо. Цей мільйонер впливовий діяч в Огайо, він допоміг сенаторові Янґові в 1958 році перемогти сенатора Джана Брікера, а в 1964-му році республіканця конґресмена Тефта, мол.

МОЖЛИВІСТЬ СТРАЙКУ НА ЗАЛІЗНИЦЯХ ще не зліквідована, хоч здавалося, що всі спілки ратифукують той договір, який недавно заключили представники кільканадцятьох робітничих спілок, які працюють на залізницях, прийшло були до повного порозуміння з власниками залізничих компаній. Тепер виявляється, що спілка металістів, яка нараховує тільки 10,000 між чотирма спілками, що мають 48,000 і що працюють в залізничих варстатах, погражує страйком. Ці чотири спілки тримаються разом, і їхні члени не будуть працювати, коли якась одна їхня спілка не вдоволена з контракту. Але ці спілки погодилися не починати страйку перед 6-им січня, коли мають початися нові переговори.

В ЛИСТОПАДІ Ц. Р. ЧИСЛО БУДОВАНИХ будинків було найнижче в останніх двох роках. Департамент Торгівлі повідомляє, що в листопаді число нефармерських і фармерських мешканевих одиниць в будові становило 1,287,000, а в жовтні ц. р. 1,372,000. Число з грудня 1967-го року виносило 1,250,000 одиниць. Найгіршим роком для будівельного промислу був 1966 рік, в якому місячно число мешканевих одиниць впало було нижче одного мільйона. В цьому році зменшується рух в будівельному промислі і в шістьох останніх місяцях він зменшився на 13 відсотків в порівнянні з попереднім півроком.

50 ВІДСОТКІВ СТУДЕНТІВ КОЛЕДЖІВ підтримують політику президента Ніксона в справі В'єтнаму, 44 відсотки проти неї, а 6 відсотків не висловили своєї думки в цій справі. Опитування в цій справі перевела Аґенція Публічної Опінії д-ра Геллупа в Принстоні, Н. Дж. Опитували 1,902 студентів із 57 коледжів. Студенти коледжів із східніх стейтів у 58 відсотках були проти в'єтнамської політики Президента, а 36 відсотків опитуваних були „за". На півдні 60 відсотків були „за", а 34 відсотки „проти", на заході 50 відсотків „за" і 42 відсотки „проти", на середньому заході 52 відсотки схвалювали Ніксонову політику, а 34 ганили.

У ПІВНІЧНОМУ В'ЄТНАМІ І У В'ЄТКОНҐУ є коло 1.400 американських полонених, — твердять американські військові чинники. Американський Уряд повів широку акцію в Америці й за кордоном, щоб робити моральний і політичних натиск на комуністів, щоб вони бодай оприлюднили прізвища полонених. Між іншим, Торговельна палата, Конґрес й деякі організації співпрацюють у тому, щоб спонукати якнайбільше число американських громадян писати в цій справі листи до голови північно-в'єтнамської делеґації на Паризькій конференції, Хуана Туї. Для таких листів встановлено у Вашинґтоні, Д. К., окрему скриньку 2600.

ПОСАДНИК ЗАХІДНЬОГО БЕРЛІНУ КЛЯВС ШУЛЬЦ ЗВЕРНУВСЯ з закликом до трьох західніх держав, які мають свої залоги у Західньому Берліні, щоб вони наполягли на Москву, щоб на Різдвяний час відкрити всі переходи в „мурі ганьби" з Західнього Берліну до Східнього, й цим уможливили відвідування у Східньому Берліні рідних і знайомих мешканців Західнього Берліну.

ЕТІОПІЯ ОБУРЕНА проти Сирії, закидаючи їй, що Сирія „сприяє таким злочинним діям, як повітряне піратство". Етіопські власті ствердили, що два терористи, які пробували схопити етіопський літак в дорозі між Римом і Атенами, але обидва згинули у тій своїй спробі, — що вони були насправді сирійськими арабами, які мали пофальшовані пашпорти — один йорданський, другий — сенегальський. Етіопія закидає сирійським властям, що це вони дали своїм терористам пофальшовані пашпорти.

ВОЛОДАР КАМБОДЖИ НОРОДОМ ШІГАНУК ЗАГРОЗИВ, що коли Північний В'єтнам і В'єтконґ далі будуть використовувати територію Камбоджи для своїх воєнних цілей проти Південного В'єтнаму, то він зірве з ними дипломатичні взаємини. Шіганук зірвав був з З'єднаними Стейтами за буцім-то порушування суверенности території Камбоджи американськими вояками, стаціонованими в Південному В'єтнамі, та багатократно заявляв свої симпатії комуністам з Північного В'єтнаму й В'єтконґу, бажаючи їм перемогу. Тепер він, видно, змінює думку.

„СВОБОДА" У РІЗДВЯНОМУ ЧАСІ

З уваги на Різдвяні Свята за новим і старим календарем та з уваги на Новий Рік, в публікації „Свободи" і англомовного „Українського Тижневика" будуть такі зміни:

„Український Тижневик", що появляється разом із суботнішнім виданням щоденника, цим разом друкуватиметься в понеділок, 22-го грудня, з датою вівтірка, 23 грудня та матиме різдвяносвяточне оформлення. Перше різдвяносвяточне видання „Свободи" в збільшеному об'ємі друкуватиметься у вівторок, 23-го грудня, з датою чергового дня. „Свобода" з датою 25-го грудня не появиться, а 24-го грудня друкуватиметься щоденник з датою п'ятниці, 26-го грудня. Тієї ж п'ятниці щоденник і тижневик вийдуть нормально з датою суботи, 27-го грудня.

„Свобода" не появиться з новорічною датою 1-го січня, натомість 31-го грудня буде надруковане перше новорічне число з датою 2-го січня 1970. У цьому першому числі в 1970-му році буде формально проголошена 27-ма з черги Конвенція Українського Народного Союзу, що відбудеться в Клівленді в тижні від 18-го травня 1970-го року. „Український Тижневик" разом з щоденником будуть надруковані нормально з датою суботи, 3-го січня.

У різдвяносвяточному часі за старим календарним стилем не появиться „Свобода" з датою Різдва, 7-го січня. Перед цією датою появляться в різдвяносвяточному оформленні та в збільшеному об'ємі тижневик і щоденник. Під час Різдва Христового за новим і старим календарем та на Новий Рік 1-го січня 1970 року Головна Канцелярія УНС і в-во „Свобода" будуть закриті.

ФІНАНСОВІ, ОРГАНІЗАЦІЙНІ І ВИДАВНИЧІ ПІДСУМКИ, 27-МА КОНВЕНЦІЯ І КОНВЕНЦІЙНА КАМПАНІЯ ТА БУДОВА НОВИХ ПРИМІЩЕНЬ БУЛИ ПРЕДМЕТОМ КІНЦЕВОРІЧНИХ НАРАД ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ УНС

Джерзі Сиґі. — Підсумки фінансових прибутків і видатків та організаційної і видавничої активности, підготова до 27-ої конвенції, що має відбутися в Клівленді в травні 1970-го року та конвенційна організаційна кампанія, будова нових приміщень для головної канцелярії УНС в Джерзі Сиґі і для курсів українознавства на Союзівці, деякі рекомендації Головної Контрольної Комісії та цілий ряд інших справ були предметом цілоденних кінцеворічних нарад Головного Екзекутивного Комітету Українського Народного Союзу, що відбулися тут в четвер, 18-го грудня. Наради відкрив і ними проводив головний предсідник Йосип Лисогір і в них, разом з ним, взяли участь усі члени Екзекутивного Комітету: заступники головного предсідника інж. Степан Куропась і пані Марія Душник, заступник головного предсідника і директор Канадійської Канцелярії УНС Богдан Зорич, заступник головного предсідника і керівник рекордового департаменту Володимир Сохан, головний секретар і керівник організаційного відділу д-р Ярослав Падох та головний касир дир. Петро Пуцило, як також голова Головної Контрольної Комісії д-р Володимир Ґалан і ред. Антін Драган.

Звіт гол. касира дир. Петра Пуцила

Наради, після їх відкриття, започатковано традиційно звітом головного касира Петра Пуцила. Його звіт виказує, що майно УНСоюзу переступило 35 мільйонв долярів і з кінцем листопада виносило точно 35,600.173.25 дол., з чого інвестовано: в бондах і стаках 25,122,731.22 дол., в гіпотечних позичках 8,975,392.67 дол., в реальностях 596,710.89 дол., в позичках членам 520,710.89 дол. та в друкарських й електронічних машинах 43,910.11 дол. На чекових контах в готівці є 341,168.21 дол. В листопаді було 431,802.32 дол. прибутків і 378,938.47 дол. видатків, в які зараховано також нові закупи вартісних паперів та позички членам, як і фактичні видатки на виплати посмертного, адміністраційні та ін. З'ясувавши стан каси УНС, дир. Пуцило в дальшому ствердив замітну зміну на фінансовому ринку в порівнянні з попереднім роком. Америка і Канада, щоб поборювати інфляційні тенденції в своїй економії, обмежують гіпотечні позички. В результаті, на гіпотечному ринку щораз більше відчувається недостачу гроша, що збільшує гіпотечний натиск на УНСоюз. Тим часом, УНСоюз уже має цілий ряд нових гіпотечних зобов'язань і дальші гіпотечні позички обмежить та обставина, що вже в наступному 1970-му році почнеться будова нових приміщень для головної канцелярії УНС, що вимагатиме поважних фондів. Екзекутива апробувала закуп нових бондів на загальну суму 367,634.60 дол., продах бондів на суму 100,000.00 дол. та нові гіпотечні позички на 491.000.00 дол. Характеристикою поодиноких гіпотечних позичок та зв'язаних з деякими з них проблем гол. касир закінчив своє звітування.

Звіт гол. секретаря д-ра Ярослава Падоха

Звітуючи за керований ним організаційний відділ, д-р Ярослав Падох ствердив, що впродовж одинадцяти місяців цього року УНСоюз придбав 4.434 нових членів, а в перших 17 днях грудня вписалося 306 нових членів, отже від 1-го січня до 17-го грудня 1969-го року УНСоюз збагатився на 4,740 нових членів, що є на 868 членів більше, ніж в такому самому часі попереднього 1968-го року. Звітодавець сподіється, що до кінця грудня ще впливе бодай яких 450 до 500 подань від нових членів та що кількість нових членів, здобутих в цьому році, переступить 5.000, що буде одним з найбільш успішних років в історії УНСоюзу в цьому відношенні. Звітодавець звернув увагу, що цей і наступний 1970 роки будуть найбільш критичними в організаційному відношенні. Це тому, що 20 років тому, в рр. 1949 і 1950, УНСоюз поповнився найбільшою кількістю нових членів з-поміж масово переселюваних в тих роках нових імігрантів. Велика кількість з них забезпечилась 20-річними грамотами, які тепер дозрівають і було б великим організаційним успіхом, якщоб здобутками нових членів у цьому та наступному році можна було покрити втрати. В цьому році до кінця жовтня УНСоюз, покривши втрати в членах, мав 200 членів чистого прибутку. З кінцем того місяця загальна кількість членів УНС виносила 88.464. Звітодавець в дальшому назвав найбільш успішних постійних і відділових організаторів (постійні: Василь Дідюк, Євген Репета, Степан Гавриш, Володимир Гірняк та Роман Чучкевич, а відділові: Михайло Турко, Михайло Семків, Тарас Шпікула і Євстахій Гомотюк), найбільш успішних організаторок (Стефанія Вукшована, Люба Басько, Софія Куца, Стелла Расн, Анна Хомин, Текля Мороз, Анна Горас та Квітка Стецюк) та найбільш успішні в організаційному відношенні Відділи УНСоюзу. Загальною характеристикою організаційних заходів і засобів, характеристикою праці організаторів та своєї власної організаційної і репрезентаційної активности д-р Я. Падох закінчив своє звітування.

Звіт заст. гол. предсідника Володимира Сохана

Заступник гол. предсідника Володимир Сохан, який кермує Рекордовим Відділом, подав у своєму звідомленні докладні числа стану членства на 30-го листопада 1969 року, та руху членства за 11 місяців цього ж року. З кінцем листопадна нараховував УНСоюз 88.648 членів, в тому 75.365 активних членів та 13.283 грамоти із виплаченим абепеченням або безплатним продовженням. Приріст у загальному числі членів за 11 місяців виносив 383 члени.

В загальних підсумках членства за 11 місяців число придбаних 4.434 нових членів „з'їли" сподівані і несподівані втрати в членстві через суспензи — 345, грошові звороти — 700, виплачені вивінувальні грамоти — 1.727, виплачені життьові грамоти — 1.797, та смертні випадки — 801. При цьому звітодавець звернув увагу на менші числа суспенз у 1969 році в порівнянні з попередніми, але натомість значне збільшення втрат через виплачені грамоти. Аналіза втрат і поновних забезпечень цих самих членів виказала, що в 1968 році приблизно 50% власників виплачених грамот забезпечилося новими грамотами на місце виплачених, а в 1969 році їх було вже около 35%. Крім посиленої акції для поновного забезпечування власників виплачених грамот В. Сохан запропонував, щоб УНСоюз зайнявся переписом українського населення Америки і Канади, що було б корисним так для УНСоюзу, як і для української зорганізованої спільноти взагалі, в тому в першу чергу для УККА, КУК, та СКВУ. Звітуючи про праці Рекордового Відділу, В. Сохан підкреслив кризу в неповному складі персоналу Головної Канцелярії, чому треба б заздалегідь запобігти. Але він теж ствердив віддану працю „тіму" службовиків, які виконують обов'язки із значно більшим навантаженням справно і на час. Тут він згадав, що 658 грамот нових членів з листопада було вислано до 12 грудня, а місячні викази і розрахунки за грудень до 15-го грудня, мимо захворінь службовиків Рекордового і Фінансового Відділів. Для впровадження дальшої механізації Головної Канцелярії звітодавець запропонував відповідні кроки для придбання, або винайму нових бюрових машин, які виконували б ряд праць обох Відділів.

В. Сохан поінформував про підготовчі праці до Конвенції, а саме друк повновластей для делеґатів, виготовлення тексту проголошення Конвенції та замовлення листів від Екзекутиви до делеґатів із апробатою їх вибору. Для посилення членської кампанії в листопаді і грудні він подавав щоденно числа нових членів для вісток Організаційного Відділу, подавав сам ряд вісток про досягнення відділів та дальше постійно кожного дня подає числа про стан членської кампанії у так званому „кавнт давн", скільки ще треба до осягнення числа 5.000 членів у 1969 році.

Згідно із статистичними даними В. Сохан склав передбачення на грудень, в якому УНСюз втратить 800 членів, а сподіється придбати 750 до 800 нових членів. Окремо звітував він про забезпечкування молоді у військовому віці та порекомендував певні зміни і полегші в обмеженнях забезпечення цих молодих мужчин, що за згодою Екзекутиви будуть зреалізовані відповідно до стану війни у В'єтнамі та її в'єтнамізації. Ці рекомендації піддержав В. Сохан докладним виясненням нових призовних законів. Він також порушив важливість плянової праці із додержуванням реченців для приймання аплікацій нових членів, та згадав про пляновані зміни у недавно введених на пробу друках посмертних згадок, якими користуються майже всі секретарі, але яких через їхній розмір та скількість „Свобода" не вспіває поміщувати. Звітодавець поінформував про свою співпрацю із „Свободою": постачання вісток із союзового життя, поміщування світлин нових членів з рядів молоді, редаґування „Трибуни Секретарів" та ділянки спорту у „Свободі". Вкінці В. Сохан звітував про свою участь у ювілейних святкуваннях УНСоюзу в Аліквіппі та Аллентавні, організаторам яких належиться признання за добре підготовані та багатолюдні імпрези, про участь у бенкеті в честь кол. гол. радного Василя Гусара в Рочестері, та про Ювілейні Збори Окружного Комітету у Філядельфії, секретарі якого придбали замість обіцяних 75 аплікацій нових членів повну сотню за один місяць листопад. Тут В. Сохан подав вияснення, що у вістці про цей здобуток відділів Округи Філядельфії був пропущений через недогляд секретар 48-го відділу з Редінґ, Па., Степан Івасечко, який приєднав у листопаді 2 аплікації нових членів, що заокруглило число Округи до 100.

Після цього звіту В. Сохан запропонував делеґувати на святковий бенкет 20-ліття УАСТ „Леви" в Чикаґо заступника гол. предсідника інж. С. Куропася із відповідним дарунком — пожертвою для „Левів" які мають теж свій окремий відділ УНСоюзу.

Звіт заст. гол. предсідника і директора Канадійської Канцелярії Б. Зорича

Заступник головного предсідника і директор Канадійської Канцелярії УНС Богдан Зорич звітував про організаційний стан і розвиток в Канаді. З його звіту виходить, що за десять місяців цього року в Канаді зорганізовано 865 нових членів УНСоюзу, а втрати в тому часі виносили 779 членів і з кінцем жовтня ц.р. стан членства УНС в Канаді переступив 9,000 та виносив точно 9,040. Звітодавець в дальшому подав статистичну аналізу здобутків і втрат у членстві в Канаді в поодиноких місяцях, подав таблицю організаційних здобутків у поодиноких округах та довше зупинився на характеристиці загальної і організаційної активности УНС у Канаді, в якій він брав видатну участь зорганізувавши до цього часу 94 нових членів, переважно на високі суми забезпечення. До його активности в звітовому часі належала організаційна поїздка на захід Канади, що дала поважні організаційні успіхи, дала йому нагоду перевести ряд санаційних заходів для пожвавлення союзового життя і активности на тому терені, як теж перевести необхідні персональні зміни союзових працівників, що дає запоруку ще більш успішної активности у майбутньому. Свій звіт закінчив п. Зорич характеристикою організаційних зборів поодиноких округ УНС в Канаді та пляну активности на найближчий час, що включатиме закінчення ювілейної кампанії, річні збори Відділів, місячні збори Відділів та вибір делеґатів на 27-му конвенцію та розгортання вже конвенційної організаційної кампанії.

Звіт заст. гол. предс. інж. Ст. Куропася

Перший заступник головного предсідника інж. Степан Куропась, не мавши в Екзекутивному Комітеті окремої ділянки праці, звітував із своєї власної організаційної та репрезентаційної активности. Він репрезентував УНСоюз на багатьох ювілейних та звичайних громадських імпрезах, брав участь у багатьох зборах і нарадах в Чикаґо та в окрузі, керував підготовою до вистави опери „Анна Ярославна" в Чикаґо з нагоди 75-річчя УНСоюзу та був офіціяльним репрезентантом УНСоюзу на торжествах посвячення собору св. Софії в Римі з кінцем вересня ц.р. Свій звіт закінчив інж. С. Куропась рокомендаціями для дальшого розвитку УНСоюзу.

(Закінчення на стор. 3-ій)

Комуністи знову відкидають останні мирові пропозиції Ніксона

Париж. — Голова північно-в'єтнамської делеґації на Паризькій конференції про В'єтнам, Хуан Туї, знову не явився на 47-ме з черги пленарне засідання тієї конференції, пояснивши, що він не може брати в ній участи, коли президент Ніксон „обнизив" її вартість, не призначивши нікого на місце голови американської делеґації Генрі Кебота Ладжа. Хуан Туї зіґнорував заяву президента Ніксона в радіотелевізійній промові в минулий понеділок, в якій Ніксон заявив, що він призначив на тимчасового голову американської делеґації досвідченого дипломата Філіпа Габіба, який був членом делеґації ЗСА в Парижі за головування однаково Авerella Гарримана, як Генрі Кебота Ладжа, і що Ф. Габіб підвищений до ранги амбасадора. „Міністер закордонних справ" підпільного комуністичного уряду у Південному В'єтнамі, пані Нґуєн Ті Бінь, твердила, що залишення у В'єтнамі все ще 480.000 американського війська, 60.000 іншого чужинецького війська і 900.000-ої „лакейської" південно-в'єтнамської армії перекреслює значення відкликання дальших 50.000 американських вояків. Та комуністка заявила, що остання промова през. Ніксона „не є доказом доброї волі", і вимагала далі, згідно з комуністичною лінією, „повного і беззастереженого" відкликання всіх американських збройних сил, без ніяких передумов. Нґуєн Ті Бінь запевняла також, що чотири п'ятих території Південного В'єтнаму знаходиться під контролею В'єтконґу і що комуністи осягнули в останніх тижнях знову „великі перемоги". Остаточно, те засідання знову не дало ніяких позитивних вислідів. Комуністи хотіли, щоб найближче засідання відбулося в найближчий вівторок, але американці переконали їх, що з уваги на Різдвяні свята й французький технічний персонал, що обслуговує конференцію — треба відбути найближче засідання аж у вівторок 30 грудня ц. р.

Ніксон погрожує не підписати законопроєкт про бюджет Департаменту Здоров'я

Вашинґтон. — Президент Ніксон 18-го грудня ще раз повторив Конґресові свою погрозу, що він поставить вето проти видатків Департаментів Праці, Здоров'я, Освіти й Добродійности, які в сумі 21.4 більйона схвалив Конґрес. Президент твердить, що ці видатки зависокі і тому будуть збільшувати інфляційний тиск на економіку, а Уряд всіма засобами старається поборювати інфляцію. Сенатор Майк Менсфілд повідомив Сенат про погрозу Ніксона. Обидві Палати приспішують ухвалювати законопроєкти, бо хотіли б при кінці цього тижня або в перших днях найближчого, почати різдв'яні ферії та закінчити цьогорічну сесію. Президент давніше заявляв, що скличе додаткову сесію вже 26-го грудня, коли Конґрес не схвалить всіх бюджетових законопроєктів, бо без цього Уряд не зможе опрацьовувати законопроєкту про новий бюджет на 1971-ий рік. Сенат і Палата схвалили 60.8 більйона на оборону, в цій сумі є видатки на оборонні ракети так звані „Сейф Ґард". Палати вже зменшують деякі суми в бюджету, щоб не наразитися на вето Президента.

Голова Резервової Ради Бирнс обіцяє полегшити фінансові обмеження

Вашинґтон. — Сенат 18-го грудня затвердив номінацію Артура Ф. Бирнса на голову Федеральної Резервової Ради, який займе це становище по Вілліямі МекЧесні Мартинові. Перед своїм затвердженням А. Ф. Бирнс зізнавав в Сенатській Банковій Комісії, де сказав, що довше тривання фінансових утруднень, які тепер обов'язують на грошовому ринку, може бути дуже небезпечне, і тому на його думку, треба влегшити кредити. Це можна зробити, казав новий голова Резервової Ради, тим більше, що і бюджет на цей фінансовий рік, що кінчиться 30-го червня 1970 року, і найближчий бюджет на 1971-ий рік, мають мати надвишку. Преса підкреслює, що заява Бирнса спричинила те, що Нюйоркська біржа мала найліпший день від 30-го квітня ц. р., а день раніше був найгірший в році. Д-р Бирнс заявив, що суспільство мусить вірити в те, що Уряд дійсно поборює інфляцію за допомогою менших федеральних видатків. Конґрес повинен вирішити бюджетові проблеми якнайскоріше, щоб не було непевности серед бизнесменів щодо економічної політики Уряду.

Франція займає в Лібії місце ЗСА і Британії

Париж. — Французький уряд переговорює з новим революційним урядом Лібії про продаж Лібії зброї вартости 400 мільйонів дол. До тієї зброї належать теж 50 джетових бомбовиків типу „Міраж" і 200 важких танків. Той договір вимагає ще тільки підписів президента Жоржа Помпіду і прем'єра. Водночас Франція переговорює про перебрання під свою технічну адміністрацію величезної американсько-морсько-летунської бази у Вілусі, яку американці евакують на вимогу нового лівого лібійського уряду, та британської бази. Тому, що Лібії ніхто з-зовні не загрожує і що вона не має пілотів, які могли б орудувати складними й прецизійними джетами „Міраж", припускають, що Лібія „випозичить" ту летунську фльоту Єгиптові, який з черги використає її проти Ізраїлю. Той акт французького уряду тим яскравіший, що Франція відмовилася доставити Ізраїлеві 50 джетових літаків „Міраж", дармащо Ізраїль давно вже заплатив за них. Французько-лібійський договір — коментує преса — погіршить взаємини Франції з Америкою, яка до часу перевороту в Лібії з 1 квітня ц. р. мала з Лібією приязні союзницькі взаємини.

ПЕРЕДРІЗВЯНИЙ ЯРМАРОК

Вінніпеґ. — У неділю 14 грудня в залі церкви св. Покрови Божої Матері відбувся щорічний передріздвяний ярмарок влаштований силами молоді й проводу. Крім продажу різних передсвяткових товарів, відбувся там показ андріївських звичаїв, фантова льотерія тощо. Увесь прибуток з успішного пластового ярмарку передано на Пластовий будівельний фонд.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.
Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Зайва сесія

Нема, мабуть, кращого доказу на занепад престижу й реального значення Об'єднаних Націй, як байдужість американської і міжнародної преси супроти цієї формально найвищої в сучасному світі організації. 24-та сесія Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, що почалася 16 вересня цього року і закрилась минулої середи 17 грудня, відбувалася в сонній атмосфері у великій залі нарад і в кулюарах склянного палацу над Східньою рікою в Ню Йорку. І даремне шукати пресових коментарів з приводу її закінчення. Хоч вона, за традицією, мала також коло ста точок денного порядку, трудно зробити підсумки її праці. Найсвітлішим, мабуть, її ділом було чергове відкинення пропозиції прийняття до ОН комуністичного Китаю.

Генеральний секретар ОН У Тант назвав цю сесію „протиставленням малих великим, слабих сильним і бідних — багатим". А втім, не можна поважно ставитися до переведення більшістю, що її становили „малі, слабі й бідні" члени Об'єднаних Націй, таких резолюцій, як заклик до атомових держав негайно припинити атомове зброєння й підземні атомові вибухи, та резолюції з підтягненням слізного й протирослинного газів під категорію зброї, забороненої Женевською конвенцією.

На 24-ій сесії Генеральної Асамблеї виявилось, що на 126-членному пленумі „малі, слабі і бідні" держави, здебільша азійські і африканські, підтримані комуністичними, можуть мати більшість у голосуванні. Західні великодержави вже втратили той міжнародний авторитет, який був вирішним для схвалення постанов ОН без уваги на принцип „одна держава — один голос". Але це теж тільки формальна сторінка справи. По суті резолюції, прийняті на 24-ій сесії всупереч волі великодержав, не будуть їх зобов'язувати, і по суті взагалі Об'єднані Нації не всилі розв'язати жадної важливої проблеми без великодержав.

На 24-ій сесії взагалі не заторкувано В'єтнамської проблеми, ані на крок не наближено до конструктивної розв'язки ізраїльсько - арабського конфлікту, не припинено війни між Ніґерією і Біяфрою, а американсько-совєтські й німецько-комуністичні розмови почались без найменшого впливу ОН. Це була нікому непотрібна, цілком зайва сесія.

Червоне „правосуддя"

Гуманність — основна прикмета людини і головна прикмета справжнього народовладдя — демократії. Це так глибоко вкорінена риса демократичного способу життя, що часто здається, що американські суди занадто обережні та занадто гуманні по відношенні до злочинців.

Під тиском світової опінії та після власного самопереляку комуністів у часах сталінщини, в СССР також частково змінився підхід судових органів до злочинців. Однак, ця зміна за останні роки посунулась хоч якоюсь мірою „на краще" в першу чергу для карного елементу: вбивць, грабіжників, заприсяжених злодіїв. Навіть за вбивство совєтський суд не карає смертю, якщо в ньому не було замішаного політичного мотиву. Вражає якась непослідовність у червоному „правосудді": убивця в м. Миколаєві дістав 5 років каторжної праці в таборах, а якийсь Якцина з Кіровоградщини одержав „три роки позбавлення волі" за те, що побив сусіда. В московській „Комсомольской Правде" з 23 листопада Т. Федорінова з Макіївки на Донбасі з задоволенням повідомляла, що „хуліган, який вдарив мене на танцювальній площадці, дістав три роки позбавлення волі, в колонії суворого режиму".

Боротися із злочинцями доводиться кожній державі. Але мало є на земній кулі держав, де судівництво було б на такій далекій віддалі від гуманізму, як воно є в СССР, коли йдеться про „політичні злочини". За доказану чи не доказану співпрацю з гітлерівцями понад 25 років тому совєтський суд продовжує виносити вироки смерти. Хоча конституція СССР нібито ґарантує громадянам право на практикування релігії, старенького і хворого єпископа Величковського позбавили волі на три роки, при чому суддя мав ще й хизуватись „гуманним правосуддям". Підпільні видання в СССР інформують про нові й нові засуди „ідеологічних злочинців", дармащо так зв. конституція забезпечує „право на вільну думку". Далі відбуваються закриті процеси, без свідків і без пресових звітів; заарештованих „політичних" проголошують „божевільними", як це сталося з генералом П. Григоренком. СССР тримався й тримається на терорі: яке може бути правосуддя в імперії, створеній і вдержуваній з допомогою багнетів!

ЧУЖИМИ РУКАМИ

Одним із „мистецтв" сучасної Російської імперії СССР та одним із джерел її сили є вміння Москви загрібати жар чужими руками. Коли Сталін розпочав війну проти Фінляндії і формально воювала Ленінградська військова округа — фактично ж гинуло на фронті найбільше українців, бо з Київської округи везли людей, а Ленінградська постачала техніку. Коли росіяни націлились зросійщити за найшвидший час Казахстан, що межує з Китаєм, то вони кинули туди сотні тисяч українців і білорусинів, яких там призначено також зросійщити, але казахський народ мав би ненавидіти спершу Україну та Білорусь, а вже потім Росію. Татарський народ вигнала з Криму Москва, „віддавши" Крим Україні, і т. д.

В повному розпалі в ці місяці в СССР проходить антиізраїльська кампанія. ЦК КПСС платить занадто багато арабам, щоб не мати бодай якихось успіхів у боротьбі проти Ізраїлю. Немає на Близькому Сході успіхів військових, немає й ідеологічних. Ізраїльський парлямент - кнессет шостого скликання засудив у резолюціях СССР за переслідування жидів і поставив вимогу до совєтського уряду: дайте змогу емігрувати жидам з СССР на їхню історичну батьківщину.

Вимоги жидівських груп з СССР, засуд киянина інж. Кочубієвського за те, що забажав виемігрувати до Ізраїлю, домагання жидівських демонстрантів у к р а ї нах вільного світу під совєтськими посольствами, щоб в СССР припинили переслідувати жидів, їхню віру, мову та культуру... — все це непокоїть московських горе - інтернаціоналістів.

У київській „Радянській Україні" з 13 грудня якийсь В. Савцов виступив із статтею „Ідеологічна експансія сіонізму", в якій вказує пальцем на жидів в СССР та в сателітних країнах, фактично нацьковуючи на них населення: „Сіоністи з особливою настійливістю намагаються вербувати прихильників у соціялістичних країнах. Сіоністська теорія „подвійного громадянина" змикається (?) з сумновідомою політикою „наведення мостів", — пише той пропаґандист, б'ючи одночасно з однієї паперової гармати і по незалежному Ізраїлеві, і по ЗСА, хоча Вашинґтон не в усьому згідний з ізраїльською політикою відносно арабів.

За клясичний приклад давньої московської тактики загрібання жару чужими руками може послужити велика „ідеологічна" стаття в урядовій газеті „Известия" з 14 грудня 1969 р. Статтю написали не якийсь там Савцов, а доктор історичних наук Л. Беренштейн і журналіст М. Фрідель. Тож, мовляв, „викриває заходи ізраїльських сіоністів" не хтось, а таки самі жиди. Автори статті, заперечуючи будь-яке переслідування жидів у СССР, доходять д о абсурду: „В СССР не існує жидівського питання", „ми знаємо, що ворог іде на будь - який шантаж, щоб схилити своїх „братів" до зрадництва, до зради справжньої батьківщини СССР", і навіть до такого твердження: „Насправді сіонізм і антисемітизм — це близнюки, дві сторони однієї медалі"...

Беренштейн і Фрідель, виступаючи проти Ізраїлю, як жидівської незалежної держави, яка знає ціну так званого комунізму, покликаються й на Україну, де вийшли багатьма виданнями твори жидівського клясика Шолома Алейхема, „який вважав українську землю своєю батьківщиною". Це правда (хоча її й досі не визнають багато жидів, вважаючи, що Шолом Алейхем жив... у Росії). Але відступники від жидівства, зсовєтизовані Беренштейн і Фрідель, виступають взагалі проти права жидів на власну батьківщину, твердячи, що „наша батьківщина — Совєтський Союз", де „ідеально розв'язане національне питання"!

„Україна стала батьківщиною не тільки Менделя Мойхер - Сфоріма, Гольдфадена, Шолом - Алейхема, Переца, Берґельсона, але фактично й центром розвитку нової жидівської літератури", — пишуть ті автори. І це правда. Але поневолена Росією Україна стала також центром найбільшого національного поневолення українців, жидів та представників інших не-російських народів. Підневільний київський журнал „Перець" і тепер малює виразно антисемітські карикатури, підтягаючи жидівські обличчя під марку бракоробів, злодіїв, нероб, „зрадників народу" тощо. Становище українців на їхній рідній землі, як і жидів у совєтській Україні в наш час схарактеризоване в писаннях І. Дзюби, В. Чорновола, Мороза та інших, які протестують проти шовіністичного московського переслідування не-російських мов і культур в Україні.

Беренштейн і Фрідель на сторінках урядової газети „Известия" обвинувачують усіх тих жидів, які визнають себе в СССР жидами, у... націоналізмі, і фактично намагаються спровокувати нову хвилю антисемітизму в СССР: „Боротьба проти сіонізму — це клясова боротьба, в якій немає місця аполітичності, невтралізмові". І далі йде мова про „зраду справжньої батьківщини СССР". Щодо справедливої вимоги як уряду Ізраїлю, так і жидів у самому СССР права на еміграцію, то „Известия" вважають, що „справа не в тому, що комусь забороняють виїхати до Ізраїлю. Все це вигадки. Не їдуть до вас тому, що кому ж довподоби їхати з країни передового соціялізму в країну типово буржуазну?"..

Лицемірні „пояснювання" „Известий" і інших совєтських газет та ще й писані перами стероризованих або видресуваних в совєтському дусі жидівських журналістів не пояснюють нічого, не допомагають в и р і ш увати складної проблеми, але вказують ще раз на тактику Москви: загрібати жар чужими руками. Вони виявляють також невдоволення ЦК КПСС становищем на Близькому Сході, а ще більше — зростання напруження у національному питанні в самій совєтсько - московській імперії.

В. Г.

Д-р інж. М. Бойко

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПРИПИСКИ В РЕҐІОНАЛЬНІЙ БІБЛІОГРАФІЇ

Реґіональна бібліографія — це ділянка, яка в українському бібліотекарстві ще зовсім не розроблена. Сама ж праця над реєстрами книг, журналів, часописів і статтей за їх цільовим призначенням, чи по окремих волостях України, навіть для нашого інтеліґента справа маловажна. А насправді — це найголовніше в студіях українознавства, бо, не маючи належних реєстрів книг та інших друків (бібліографій), науковець, студент і громадський діяч, а найголовніше чужинець не візьмуться студіювати будь-яке українське питання без вказання матеріялів, що в даній ділянці вже написані - надруковані.

Наприклад: 1449 року відбувся з'їзд монархів у Луцьку на Волині. Дотепер зареєстровано написаних на цю тему 6 статтей, в тому числі 4 польських, по одній російській і німецькій. Але ці статті ані в реґіональних, ані в загальних наших бібліотеках не виказані (до речі, таких бібліографій у нас немає, а в підсовєтській дійсності їх не пишуть, а написані не друкують: там уся історія починається від „жовтневої революції"). На згаданому з'їзді вирішували справи політики на Сході, а німці порушували й церковні справи, але ми про це мало знаємо, і дослідникам тяжко студіювати це питання, не маючи перед собою довідника, в яких журналах і де ці бодай згадані шість статтей можна знайти.

Правда, складання бібліографії котрої - будь із волостей України, і то тільки друкованих про неї книжок і статтей, зв'язане з великими труднощами. А до того ще з Україні внаслідок особливих умовин за різної влади багато - чого важливого не записували й не оприлюднювали, але часто народ про ті чи інші події пам'ятає і переказує їх з уст до уст. Отже, з цього не записаного й ніде ще не друкованого матеріялу треба зробити „бібліографічні приписки" і вказати в реґіональних бібліографіях на сліди минулого. Може хтось, колись якусь важливу подію, ще не оголошену друком, знайде в архівних записках, рукописах тощо.

Говорячи про бібліографію, треба уточнити два поняття, а саме:

1. Бібліографія (грецьке слово: бібліо — книга, графо — пишу) — це перелік книг, журналів чи статтей із зазначенням основних даних про їх місце, рік видання, видавництво; іноді короткий зміст тощо. Одним словом, це реєстр друкованого слова за його цільовим призначенням, виказ умового продукту наших попередників загально чи з певних питань.

2. Бібліографічні приписки (вперше цей термін вводимо в нашу бібліографічну літературу) — це пояснювальні приписки до повної й самостійної бібліографічної одиниці, що дотепер ще не була надрукована, може навіть мало ким знана, що існує тільки в устах народу, але важлива в минулому даної области.

Можливо, „бібліографічні приписки" н а л ежатимуть тільки до реґіональних бібліографій, особливо тих народів, що довший час перебували під чужою владою і не могли вести належного реєстру подій на своїй землі чи повної їх документації. Цими приписками ми тільки вказуємо заінтересованим особам, щоб вони при потребі розпиталися ще й в інших місцях про ту чи іншу подію. Отже, „бібліографічні приписки", — всякі нотатки, малі згадки про щось, що може бути предметом зацікавлення, дослідів тощо, що може повести дослідника від скупих вісток до загальних і повних вияснень минулих подій.

Зазначаємо, що „бібліографічна приписка" — це не бібліографічна одиниця у формі книжки чи журнальної статті з її повною назвою та автором, але додаткові вказівки на причетні до даного предмету справи. Тому ми їх і називаємо „приписками".

Наприклад, досліджуємо місто Володимир - Волинський, збираємо про нього наявні друковані праці і в цім списку праць будемо писати так: Цинкаловський, Олександер.

Княжий город Володимир; популярно - науковий нарис. Львів, „Учітеся..." 1935, 112 стор.

— Володимир Волинський, стольний город св. Володимира. (Карашевич. Очерки, стор. 3-4).

— С. П. Місто Володимир за польської влади, 1922-39. (Рукопис, архів Інституту Дослідів Волині).

— Масовий розстріл жителів Володимира німцями, 1943 р. (Лист І. Середи. Іміґр. Архів, Міннесота Університету).

Перша назва, як самостійна бібліографічна одиниця числована, занотована під „125", а друга також самостійна позиція, але без числа, бо вона лише „бібліографічна приписка" 3-4 (це умовні, неіснуючі позиції лише для прикладу) є також приписками, доповнюють головну тему, але не друковані чи опубліковані матеріяли; отже, вказують дослідникові на додаткові матеріяли і де вони знаходяться. Це власне й буде характеристичне для наших майбутніх реґіональних бібліографій, які ми можемо складати в умовах повної свободи слова й друку.

Але перед кожним бібліографом може виринути ще одна трудність, — це іншомовні бібліографічні назви, як, наприклад, на Волині до XIX ст., де були московська й польська мови, у Галичині — польська, на Буковині —румунська. Отже, цілісні праці (монографії), що описують від першої до останньої сторінок якусь українську волость, село чи якесь інше поселення, подію тощо, треба подавати даною матірньою мовою, поскільки позволяють друкарські знаки в даній країні. Але бувають праці, в яких про якусь справу чи місцевість є лише кілька речень, сторінка-дві, отже, в таких випадках заголовну частину треба українізувати, а джерело чи бібліографічну одиницю подавати матірньою мовою автора, як це ми подали на прикладі після ч. 125, чергова позиція: Карашевич. Очерки.

Однак, при цьому може бути несовісне „натягання фактів, і тому, на мою думку, про всі внесені до реґіональних бібліографій події, які ще ніде не віднотовані, а відбулися в минулім на даній території, треба скласти документи, підписані свідками цих подій або особами, що докладно про них чули чи якимось іншим шляхом знають.

Такі документи повинні бути здепозитовані в якімось архіві, бібліотеці чи музеї, де такі речі фахово переховують. Звичайна нотатка з достовірним підписом може колись стати історичним джерелом. Тому до історичних джерел ми відносимо пам'ятки минулого або матеріяли сучасного, які використовуються при дослідженні історії, суспільного розвитку тощо. До джерел належать письмові пам'ятки, залишки знарядь і засобів виробництва, пам'ятки архітектури, будівель, елементи давньої мови, що збереглися в мові сучасній, а від себе додаймо: усі пам'ятні дати, місця, події, що мають будь - яке відношення до меншої й більшої території України.

Наприклад, у с. Княжполі, Білгорайського повіту, 22 липня 1936 (?) р. поляки зруйнували п р а в славну церкву і зрівняли селянські будівлі з землею. Пропустімо, що ця подія ще ніде не занотована, а в реґіональній бібліографії Білгорайщини вона має своє значення, отже повинна увійти у формі „бібліографічної приписки". Але до цього конче треба скласти документ, який подавав би дату, осіб, опис події тощо. Його з підписами свідків треба депозитувати в архіві. Місце переховання документу має бути зазначене в бібліографії.

В бібліографічних приписках треба виказувати найконечніші, притемнені чужим насвітленням, події, що мали місце в наших селах, містах чи більших територіяльних одиницях.

Можлива дискусія над цією справою доповнить мій скромний досвід, і ми візьмемося з повною силою складати реґіональні бібліографії в тім пересвідченні, що з них зведемо нашу Національну Бібліографію.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

З НАШИХ БУДНІВ

СВ. МИКОЛАЙ ДАЛІ УРЯДУЄ

Виявляється, що американський св. Миколай чи там Санта Клос „стил кінг", як кажуть нюйоркчани, і не багато робить собі з того, що ватиканська скрипінгова комісія скреслила його з почету святих, разом з іншими жертвами минулорічної чистки. Як знаємо, в день Свята Подяки він прибув, як і щороку, з відповідною парадою до Ню Йорку, Філядельфії та інших метрополій і приступив до урядування.

Хочеться вірити, що після того і наш, український Чудотворець не матиме більших труднощів із виконуванням своїх функцій серед нашої дітвори, а його сталі асистенти, Янгол і Чорт, теж не будуть безробітні. Зрештою, така авторитетна в цих справах особа, як діюча, — і то активно діюча! — голова ОПДЛ, Леся Храплива, заявила нижче підписаному, що в різних осередках молоді, школах, дитячих садочках і т. п. відбудуться нормальні зустрічі з св. Миколаєм, як за давніх, добрих часів, коли ще, мовляв, святим угодникам не заглядали до метрик.

Ну, то й слава Богу! Зрадіють знову любі діточки, побачивши сивобородого Небесного Гостя та його чудотворний мішок з дарунками! Воно то правда, що тих діточок важко тепер вдоволити дарунками, навіть самому св. Миколаєві, вони ж бо дістають стільки всякої всячини, різних цяцьок та іграшок, що й не знають, що з ними робити, куди їх викидати... Справді великого чуда доконав би наш Чудотворець, якби так йому пощастило хоч малу долю цього добра перекинути з Америки під подушечки українським дітям у Рідному Краю, зокрема до тих сіл та містечок, що так важко потерпіли від повені...

Та ми знаємо, що тут стануть йому на перешкоді залізна завіса і непоборні пашпортові труднощі, і не поможе інтервенція фірми Ковбаснюка, навіть тоді, якби пані Віра й Антін Шумейки пробували перешварцувати святого між туристами. Зате нічого не стоїть йому на перешкоді спонзорувати благородну акцію „Діти — дітям" в Европі, та й не так важко, гадаємо, буде йому підкинути дещо під ялинку українським дітям у Польщі, на Словаччині чи в Югославії... Як виходить з преси, під час цьогорічного землетрусу в Боснії найбільше потерпіло місто Баня Луку, що має 60,000 населення, а майже третина з них — це наші брати, бачванські русини!

Ми не знаємо, чи св. Миколай має на своєму списку діточок і з цього, зруйнованого землетрусом міста, але, якби не мав, то ще не пізно потелефонувати в цій справі до ЗУАДК в Філядельфії. Всі знаємо, що в святковому сезоні пошта працює не регулярно, з опізненням, і ніхто дуже не здивується та й не візьме собі того за зле, коли дарунок, вислании на св. Миколая, примандрує до хати аж на Різдво чи на Йорданські свята.

Івер

Дарія Ярославська

ОСТРІВ ДІ-ПІ

(Уривки з роману)

(1)

Паньків помалу відчинив двері і тихо ввійшов. Зачинив їх так само тихо і навшпиньках дійшов до Орестиного ліжка. Палатка була вузька, мала три рівнобіжно до себе покладені ліжка. Два з них, застелені білими простиралами, були порожні. На третьому, скрутившись у параграф, спала Ореста. Паньків зупинився в ногах ліжка і дивився на неї. Так було кожного вечора, коли заходив до неї. Кожен раз приглядався до неї хвилин дві-три і відходив, спитавши в чергової медсестри, як Ореста почувається.

Але тепер, із новими думками в голові, він і не думав відходити. Дивився з ніжним почуттям на її постать із легко підтягненими колінами, руками пригорненими до грудей і закиненим на подушку буйним каштановим волоссям. „Видно її раптом і неочікувано захопив сон, бо капчики на ногах, а ковдра закрила тільки коліна!" — відмітив у думках, не без зрозуміння. Рамена були стулені допереду, ніс устромлений у подушку і виглядало, немов вона стримувала віддих. Хвиля розброюючої ніжности більшала в його серці. Стримував себе, щоб не взяти її за великий палець у нозі й не потиснути, як це робив, коли була малою. Або щоб не поцілувати її в рожеве вушко або щоб не тріпнути її легенько ззаду, любовно, як малу дитину, і не сказати: „Не вдавай, дітваку! Я ж бачу, що ти не спиш!"

Обійшов ліжко і сів на крісло в її головах. Похилився до зшитка, що лежав на підлозі. Писала щось у ньому своїм рівненьким похилим письмом. Папір був лихий, чорнило розливалося від кожної букви, ніби вони мали тіні. Це могла бути якась задача або переписана лекція, які приносила їй Люся. Але це міг бути її денник. Дівчата в такому віці залюбки виписують свої думки. Може там знайшов би справжнє вияснення її настрою? Хвилину піддавався сильному бажанню прочитати ті рядки, але поборов себе і відклав їх набік. Було щось непристойне в просяканні думок іншої людини, н а в і т ь тоді, коли йшлося про власну дитину-підлітка, якщо це робилося за її плечима.

Простягнув руку на високе оперття ліжка, немов хотів захистити її. Дивився на її голову. Хто переможе? — думав. Хто? Він бачив, що вона причаїлася, що стримує віддих і йому стало жаль, що він доводить її до страждань, немов не досить було тих, що їх вона сама наклала на себе.

Вона була його радість і надія. Він так багато бажав для неї! Певно, що воно не було те саме, чого можна було чекати від сина, його власного відновленого „я". Але це була також його єдина дитина і вона беззастережно забрала його серце. Давав їй що міг, навіть у тих дивовижних обставинах. Була гімназія, музика, спорт. Не один раз, зайнятий справами цілої громади, він знаходив, проте, час виглянути крізь вікно канцелярії та пошукати ген там між горбами за табором своєї дитини серед групи лещетарів. „Ти бачив мене, татку, ти бачив? — допитувалася потім. — Правда, що я вже добре вмію з'їздити?!

А все таки за справами, які він жартома називав „державними", забував про неї і про маму. Може і не забував, але в а ж л и віші справи виштовхували їх із його думок. Він чекав гострого виступу маґістра Сокири, він сподівався неперебірливої влізливости Лапчака, що проповідував під Статуєю Неволі, але він аж ніяк не чекав такого роду турботи від своєї дитини! Адже десяткам людей не признали права опіки міжнародної організації, адже в горах ховалися хлопці, що втекли з полону з Ріміні, між ними був наймолодший брат його шкільного товариша. Він мусів думати про них усіх і допомогти в міру можливости витягнути хлопців з гір, заки ще хтось із місцевих німців не помітить їх і не донесе до окупаційної влади американців. Що ж можна було справді зробити для них? Ретельно, законно і як личить йому, правникові, піти до директора УНРРА або поїхати до Мюнхену до військової влади та представити справу в правдивому світлі?

„Ці хлопці не воювали з вами, —треба б сказати їм. — Вони воювали за свою справу, за право жити вільно на своїй землі! За свою віру, мову, звичаї, обичаї! За свою власну державу! Хіба ви та інші цього не роблять?" Або сказати їм цілком просто: „Слухайте люди добрі! Хіба ви не любити, не ціните, не шануєте своїх хлопців, що воюють і гинуть за ваш край, за ваш нарід? За ваші ідеї? Це — ваші герої, ви їм платите, ви ставите їм пам'ятники, це — ваша гордість! І ці там у горах наша гордість, бо вони наші хлопці! Провинилися, думаєте? Супроти кого? Вас? Хто воював із вами?! Ми ж вас не знали! Треба було бути в нашому положенні хоч один рік, щоб мати право судити нас! І взагалі чому судити? Право суду обопільне, не тільки привілей одної сторони!"

Але така розмова з окупаційною владою була неможлива, таких слів ніхто не зрозумів би. Вони, як нарід, стоять чомусь поза межами зрозуміння, поза межами п р и с т о й ного існування взагалі! І не туди б йому йти, щоб витягнути їх із криївки та повернути до життя. А повернути необхідно, доки не запізно!

Він мав більше можности діяти, ніж інші люди в таборі. Стояв на чолі кількатисячної громади людей, громади без майбутнього, що могла вже наступного дня розлетітися, байдуже з яких причин. Могла прийти ліквідація добродійної міжнародної організації, що опікувалася ними — а говорили про те чимраз голосніше — могли надати більше права переможеним німцям у їх державі — а до того неминуче йшло — могли якось забити їх кудись і вивезти „на родину". Свідома таких загроз, насторожена і готова до оборони своїх прав людини, громада спрагла свого власного державного існування творила підмінку його на тимчасовому чужому острівці. Що більше — ця громада почала збагачуватись у чимраз сильнішу опозицію, ніби справжня стара і тривка держава! Він не почувався сонцем без плям, знав, що багато було дечого такого, що з погляду інших людей повинно було б виглядати інакше. Та проте не міг зрозуміти, яку мету мало шукання тих плям у тій тимчасовій громаді! Тепер ішлося про єдність, про витриманість, щоб зберегти себе, не тільки, як одиниці, але частку великого народу, що залишив свої землі, щоб жити вільно деінде. Де? Багато людей сподівалося війни і з нею повороту на рідні землі. На його гадку, це було далеке від дійсности бажання. Наївність. Він вірив, що їх призначення якесь інше, але не вмів ще з'ясувати сам перед собою — яке саме. У всякому разі політична зрілість була необхідна. Не на те вони віджили, щоб знов завмерти!

(Далі буде)

СОЮЗОВЦІ! ЮВІЛЕЙНА КАМПАНІЯ ПРИНЕСЛА ДОСІ 4.769 ЧЛЕНІВ. ЩЕ ТІЛЬКИ 231 ЧЛЕНІВ БРАКУЄ ДО ПОВНИХ 5,000. ПРИСВЯТІТЬ УВЕСЬ СВІЙ ЧАС ДЛЯ ДОПОВНЕННЯ ЦЬОГО ЧИСЛА, ЩОБ З ПОВНИМ УСПІХОМ ЗАКІНЧИТИ ВЕЛИКИЙ ЮВІЛЕЙ БАТЬКА СОЮЗУ!

НАРАДИ ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ УНСЮЗУ...

(Закінчення зі стор. 1-ої.)

Звіт заступниці гол. предс. пані Марії Душник

Заступниця гол. предсідника пані Марія Душник, як й інж. Степан Куропась, не має окремого призначення в Головному Екзекутивному Комітеті УНС і її активність, крім спеціяльних доручень, залежить головно від власної ініціятиви. Брала активну участь в організаційній праці, здобувши для УНСоюзу 7 нових членів та сподіється здобути їх більше. До важливіших акцій належала організація і переведення Союзового Жіночого Дня на Союзівці в жовтні ц.р. з відповідною програмою та нагородженням трьох науспішніших організаторок УНС (пані: Стефанія Букшована, Люба Басько та Стелла Раєн). Брала активну участь у нарадах округи УНС в Ню Йорку та деяких місцевих Відділів, як також загально-громадських зібраннях та імпрезах, включно з Десятим Конгресом Американських Українців. Рядом пропозицій для дальшого розвитку і репрезентації УНС, включно із висилкою англомовної „Веселки" до дитячих бібліотек в Америці, закінчила пані Душник свій звіт.

Головний предсідник Йосип Лисогір підсумовує загальну активність

Головний предсідник Йосип Лисогір подав у своєму звіті підсумки і висновки із загальної активности поодиноких департаментів УНСоюзу:

Касовий Департамент виявляє деякі некорисні тенденції, що їх треба своєчасно відвернути. У цьому році загальні прибутки з членських вкладок будуть ще на яких 70,000 долярів більші, ніж у попередньому році. Також прибутки з інвестицій будуть на яких 75,000 долярів більші в порівнянні з попереднім роком. Але разом з цим збільшуються і видатки і загальний зріст майна УНСоюзу буде в цьому році вже майже на пів мільйона менший, ніж у попередньому році. Правда, в цьому ювілейному році видатки поважно збільшилися виплатою збільшеної на 75 відсотків дивіденди для членів. Тим не менше тенденція не є занадто здорова і її своєчасно треба направити.

Організаційний Відділ — його розвиток має вплив на розвиток фінансів, бо коли зменшується кількість активних членів, то і зменшуються впливи з членських вкладок. Відчувається потреба дальших вдосконалень в організаційній активності. Наші секретарі і організатори від довгих років користуються тими самими методами, які сьогодні вже не дають бажаних успіхів, отже треба їх вдосконалювати, модернізувати.

Видавничий Відділ — належить до найкоштовніших, бо висота передплат від членів залишається на тому самому рівні від 1958-го року, в якому збільшено її тільки на 10 центів у зв'язку з підвишкою поштових оплат. У цьому році видатки на пошту, папір та друкарські устаткування збільшилися на майже 30% і ці збільшені видатки треба покривати з каси УНСоюзу.

Союзівка матиме в цьому році найбільші впливи — понад 350,000 долярів, — але ще більше зросли видатки і після їх покриття прибуток навряд чи виноситиме яких дві тисячі долярів. Збільшились видатки на харчі, на втримання оселі, на працівників.

В дальшому гол. предсідник Й. Лисогір з'ясував ряд необхідних поправок і поліпшень на Союзівці, зокрема необхідність збудувати окреме приміщення для курсів українознавства і дитячих таборів. Це і схвалено, як схвалено ряд інших рекомендацій.

Нове приміщення для Головної Канцелярії УНС — уже закуплено площу і архітекти приготовляють пляни нової будівлі. Щойно тоді можна буде передбачити зв'язані з цією будовою видатки. Треба ще полагодити ряд інших проблем, достосовуючись до загальної перебудови тієї надгудсонської частини Джерзі Сити, в якій стоятиме новий хмародер УНСоюзу.

Дивіденда для членів в цьому році — акчуарії пропонують, щоб залишити її на цій самій відсотковій висоті, як вона була в 1968 році. Схвалено.

Дитячі табори відбудуться на Союзівці в 1970-му році в такому порядку: хлоп'ячий табір від 20-го червня до 11-го липня, дівочий від 12-го липня до 1-го серпня, а курси українознавства від 2-го до 28-го серпня. Оплати за табір виноситимуть по 40 дол. тижнево від членів і по 50 від не членів УНС, а оплати за курси українознавства виноситимуть по 150 (за повний курс).

З'ясуванням цілого ряду інших актуальних справ і проблем головний предсідник Йосип Лисогір закінчив свій звіт.

Звіт д-ра Вол. Галана

Д-р Володимир Галан, звітуючи за очолювану ним Головну Контрольну Комісію, обмежився головно до цілого ряду рекомендацій тієї комісії відносно дальшого розвитку УНСоюзу та його устаткувань, зокрема Союзівки. Контрольна Комісія гаряче рекомендує в найкоротшому часі подбати про нове окреме і відповідне приміщення для дитячих таборів і курсів українознавства та — як звітодавець висловився — окрашення Союзівки, себто прочищення площ, алей, городів і садів та стежок.

Звіт ред. А. Драгана

Звітування закінчив ред. А. Драган, інформуючи про Видавничий Відділ. Англомовна Енциклопедія Українознавства тепер уже залежить виключно від університетського видавництва в Торонті. Праця проходить згідно з пляном. Ми вже одержали до останньої перевірки дев'ять (із усіх 13) складених і сторінкованих („зломаних") розділів, які у нас перевіряються і негайно повертається до Торонта. Згідно з інформаціями, друкарський склад і ломка книги будуть закінчені в лютому, в березні будуть переведені в друкарні останні ще поправки і в квітні книга вже друкуватиметься на пресі та буде готова до конвенції УНС в травні. В цьому році своєчасно надруковано альманах УНСоюзу, який вже вислано всім передплатникам „Свободи". Загальною характеристикою праці та проблем та найближчими плянами і завданнями Відділу ред. А. Драган закінчив свій звіт.

Нові справи

Між новими справами, крім з'ясованих у звіті головного предсідника Й. Лисогора, заст. гол. предсідника Володимир Сохан поінформував про підготову формальностей до проголошення 27-ої конвенції УНСоюзу, а гол. секретар д-р Я. Падох про плян конвенційної організаційної кампанії.

Над усіми звітами та пропозиціями і рекомендаціями відбулися основні дебати, в результаті яких винесено відповідні рішення.

На цьому пізно вночі закінчено ці чергові наради Головного Екзекутивного Комітету УНС.

ТУРЕЦЬКІ КОМУНІСТИ Й „ПАЦИФІСТИ" ПРОТЕСТУЮТЬ проти відвідин кількох кораблів з американської Шостої морської фльоти у турецьких портах. В домівці американського старшинського клюбу в Анкарі знайдено бомбу ще перед тим, як вона вибухла.

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
св. п. Валентина Яковича НОВИЦЬКОГО
в суботу, 27-го грудня 1969 року
о год. 12-ій дня на МОГИЛІ ЙОГО
в БАВНД БРУКУ, Н. Дж.
буде відслужена
ПАНАХИДА ТА ПОСВЯЧЕННЯ ЙОГО ПАМ'ЯТНИКА
Просимо Друзів та Знайомих взяти участь в спільних наших молитвах за Спокій Його Душі.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
РОДИНА

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що дня 9-го грудня 1969 року по короткій і важкій недузі упокоївся в Бозі, наш Найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО і ДІДУСЬ
бл. п. РОМАН КОРЖ
ПОХОРОН відбувся в суботу, 13-го грудня 1969 р. в Балтімор.
В глибокому смутку:
дружина — ЮСТИНА
доньки: АННА з чоловіком МИХАЙЛОМ ТИМЮК
ПАРАСКЕВІЯ з чоловіком ТЕОДОРОМ КУЗЬМІВ
сини: ВАСИЛЬ з дружиною ОЛЬГОЮ
ІВАН з дружиною ТАЇСОЮ
8 внуків
Ближча і дальша Рідня в Україні і на еміграції

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. МИХАЙЛА ХАМУЛИ
складаю 10.00 долярів
на Собор св. Софії в Римі.
Олександра СЕНЮТА

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. інж. ІВАНА РУБЛЯ
складаємо 25.00 долярів
на Собор св. Софії в Римі.
САВЧУКИ і ШМІГЛІ

З приводу смерти
сл. п. д-ра ЮЛІЯНА ПЕЛЕХА
дня 21-го листопада 1969 р. в Ужгороді,
складаю 10.00 долярів
на Собор св. Софії у Римі.
Олександра СЕНЮТА

Опечалені глибоким горем сповіщаємо:
Рідних, Приятелів, Знайомих та Українську Громаду повсюди сущих, що в дні 22-го листопада 1969 року в Дрездні в Східній Німеччині заснув сном праведних на 86-му році свого богобоязного, активного та жертвенного життя
св. п. д-р юр. ЄВГЕН ЩУРОВСЬКИЙ
уродженець села Ілемя, Долинського повіту в Галичині, кол. сотник Легіону Українських Січових Стрільців, після Визвольної Війни адвокат у Винниках біля Львова, член Суду Львівської Адвокатської Палати, останньо перед скитальщиною нотар в місті Долині, громадський та політичний діяч та член багатьох льокальних та краєвих українських товариств та установ.
Просимо про тиху згадку та щиру молитву.
Хай буде Йому Вічная Пам'ять!
ЄВГЕНІЯ ЩУРОВСЬКА — дружина в Дрездні, Німеччина
ОЛЬГА БОЄЧКО — двоєрідна сестра в Торонті, Канада
Ближчі та дальші Рідні в Америці та на Україні

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

ВІЛЬЯМ МОСУРА, член УН-Союзу Відд. 161 Б-ва св. Василія в Амбрідж, Па., помер в листопаді на 39 р. ж. Покійний нар. в Амбрідже, Па. Полишив у смутку дружину Ірену, 2 доньки: Дебру і Линетту. Похорон відбувся 13 листопада 1969 р. на укр. кат. цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Амбрідж, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
А. Джула, секр.

ЄВА КОНИК, членка 6 Відд. Т-ва Т. Шевченка УНС в Гастінг он Гадсон, Н. Й., померла 25 листопада 1969 р. на 77 р. ж. Покійна нар. в с. Одрехові, повіт Сянік, Україна і стала членкою УНС в 1919 р. Полишила в смутку 2 синів: Теодора і Миколая, 2 доньки: Катерину і Марію, сестру Ксеню Кузим чак і 4 внуки. Похорон відбувся 25 листопада 1969 року на цвинтарі Мт. Гоуп в Гостінгтон он Гудсон, Н. Й.
Вічна Їй Пам'ять!
А. Вовк, секр.

АННА ГОРІН, довголітня членка, основниця, предсідник 37 Відд. УНС С-ва Любов в Елізабет, Н. Дж., померла 13 листопада 1969 р. на 88 р. ж. Покійна нар. в Дегова, пов. Рогатин, Україна і стала членкою УНС в 1918 р. Полишила в смутку 2 синів: Івана і Миколу, 2 зам. дочки: Марію і Гелену, 12 внуків і 2 правнуків. Похорон відбувся 17 листопада 1969 р. на цвинтарі Евергрін в Нюарку, Н. Дж.
Вічна Їй Пам'ять!
Анна Гнатюк, секр.

ЮЛІЯ ГАЦ, член УНС Відділ 481 Т-ва І. Франка в Карнегі, Па., померла 19 листопада 1969 р. на 71 р. ж. Нар. в с. Риботичі, Україна, стала членкою УНС в 1936 р. Полишила в смутку чоловіка Івана і 2 синів. Похорон відбувся 24 листопада 1969 р. на цвинтарі св. Марії в Карнегі, Па.
Вічна Їй Пам'ять!
М. Сивий, секр.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Секретарям Відділів та Організаторам УНСоюзу

З уваги на закінчення року та зв'язані з цим замкнення рахунків Головна Канцелярія УНСоюзу

ПРИЙМАТИМЕ

АПЛІКАЦІЇ НОВИХ ЧЛЕНІВ

як теж заяви на перехід молоді до дорослих та звідомлення про зміни в стані членства за грудень 1969 року тільки до 31-го **ГРУДНЯ 1969.** Аплікації, заяви і звідомлення про зміни у стані членства, які наспіють до Головної Канцелярії пізніше, не будуть зараховані до грудня 1969 року.

Тому закликаємо і просимо всіх Секретарів Відділів та Організаторів постаратися вислати аплікації, заяви та звідомлення за грудень якнайскоріше, щоб усі вони, мимо перевантаження пошти святочними посилками, наспіли не пізніше, як 31-го **ГРУДНЯ 1969** року до Головної Канцелярії.

1894 — 1969
У СІМДЕСЯТП'ЯТРІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ СТАНЬТЕ ЙОГО ЮВІЛЕЙНИМ ЧЛЕНОМ!

ТАРЗАН, Ч. 6295. Журяться відсутністю вождів...

Вождь Тут з племени уганців прибув на „конференцію великих вождів", як його просили, — без знахура угандів.

Друже Гано, чому не прийшло більше вождів — без своїх „обія"-мужів!

Я знаю дуже мудрого вождя, Гано, який не боїться чорної магії „обіїв". Це вождь Меду з села медиків...

Так, Тарзане, я післав посланця до нього. Не знаю, чому він не приходить.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!